

การตลาด / แยกขยะ และใช้ประโยชน์

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การลาด / แยกขยะ และใช้ประโยชน์

เอกสาร : การลาด / แยกขยะ และใช้ประโยชน์
จัดพิมพ์โดย : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16
ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จ.สงขลา 90000
โทรศัพท์ 0-7431-1882, 0-7431-3419
<http://www.reo16.in.th>
E-mail : envreo16@hotmail.com, reo16@thai.com

พิมพ์ที่ : กราฟิก โกลด์
โทร. 0-7421-3245, 0-9735-9564

คำนำ

จากปริมาณขยะที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น มากขึ้นทุกวัน หากไม่มีการจัดการที่เหมาะสมตั้งแต่การเกิดหรือผลิตขยะ การเก็บรวบรวม การขนส่ง การบำบัด จนถึงการทำจัด ผลสุดท้าย คือ มีขยะปริมาณมหาศาลที่ต้องจัดการ และต้องใช้พื้นที่จำนวนมากในการทำจัด ในขณะที่พื้นที่ในการทำจัดมีน้อย เนื่องจากทุกคนต่างต่อต้านการมีสถานที่กำจัดขยะโดยไม่ยอมให้มีสถานที่กำจัดใกล้บ้านของตนเองหรือในพื้นที่รอบข้าง กล่าวคือ “ต้องไม่ใช่บ้านฉัน” ทั้ๆ ที่ขยะเหล่านั้น เป็นของทุกคน เมื่อเหลือกินเหลือใช้และไม่ต้องการใช้แล้ว ทั้งออกไปแล้ว ก็ยิ่งกลายเป็นขยะ

ดังนั้น ถ้าพวกเราทุกคนซึ่งเป็นผู้สร้างขยะ จะเป็นผู้ที่สร้างสรรค์ชุมชนหรือเมืองของเราให้น่าอยู่ สดใส เขียวขจี เป็นเรื่องที่ไม่ไกลเกินฝัน ด้วยการมีจิตสำนึกและเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง เพื่อสามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมตามประเภท ด้วยการรีไซเคิล หรือด้วยการหมักปุ๋ย หรือการเผา จนเหลือปริมาณขยะให้น้อยที่สุดซึ่งจะต้องกำจัดขั้นสุดท้ายด้วยการฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ

ดังนั้น สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงใช้การ์ตูน “มังคุด” เป็นสื่อในการนำถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะ ด้วยตนเอง ตั้งแต่แหล่งกำเนิด ซึ่งเป็นการยืดอายุการใช้งานสถานที่กำจัด และทำให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพ ตลอดจนลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

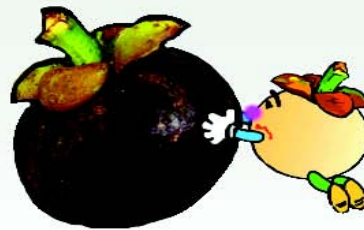
มังคุดแสนรู้...ปัญหาขยะ

รู้หรือไม่ว่า?... คนไทยเราสร้างขยะได้มากถึงปีละ 14 ล้านตัน ปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มของปริมาณขยะ ถึงร้อยละ 3 ต่อปี สาเหตุหลักเกิดจากการเพิ่มขึ้นของประชากร คิดเป็นร้อยละ 1 ต่อปี ซึ่งจะเห็นได้ว่าขยะมูลฝอยมีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยอัตโนมัติตามจำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้น ประชาชนนิยมใช้ถุงพลาสติกเพื่อซื้อของกลับบ้าน จากนั้นก็จะนำไปทิ้ง และมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อยๆ ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นเป็นภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ค่อนข้างแบกรับ เพราะท้องถิ่นต้องเก็บรวบรวม ขนขยะไปทิ้งมากขึ้น และทำให้บ่อฝังกลบขยะเต็มเร็วขึ้นและทุกคนทราบดีว่าปัจจุบันการหาสถานที่ฝังกลบขยะแห่งใหม่นั้นยากมาก ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะชุมชนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

- ปัญหาการจัดเก็บที่ไม่ทันการ ส่งผลให้ขยะตกค้าง เป็นผลต่อสุขอนามัยของประชาชน
- ปัญหาการกำจัดที่ไม่ถูกต้องกล่าวคือไม่ทำการฝังกลบหรือเผาอย่างถูกต้องลักษณะ เช่น กำจัดโดยทิ้งแบบเปิดโล่ง ไม่มีมีการกลบฝังวันต่อวัน ส่งผลต่อสุขภาพ และมีการปนเปื้อนของน้ำใต้ดิน และยังอาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวด้วย

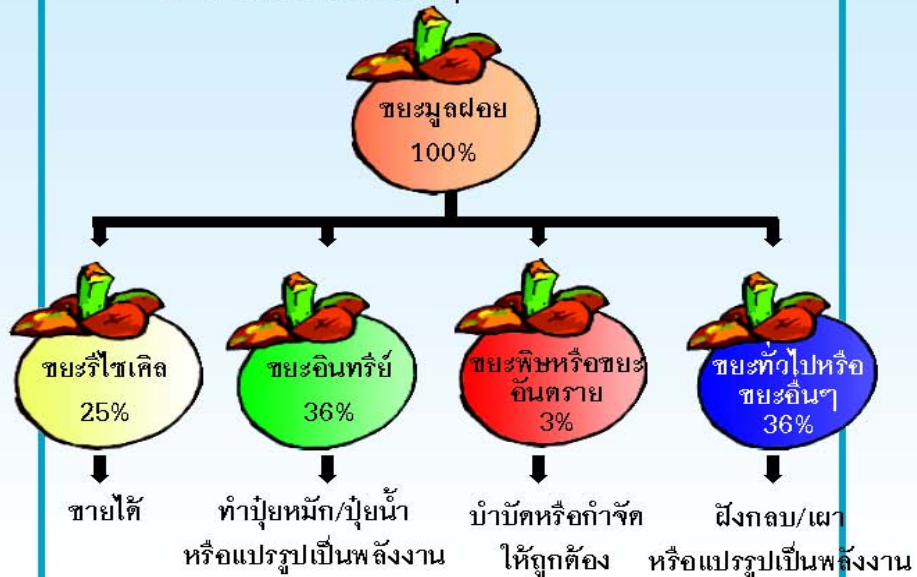
- ปัญหาการอุปโภคบริโภคของประชาชนในเขตเมืองที่ทำให้อัตราการเกิดขยะเพิ่มมากขึ้น ควรที่จะมีการลดขยะจากแหล่งกำเนิด จึงจำเป็นต้องมีการรณรงค์เพื่อการลดขยะตั้งแต่จากบ้านเรือน
- ปัญหาการต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่ ที่ไม่ให้มีสถานที่กำจัดขยะมาอยู่ใกล้บ้านของคนๆ หนึ่งที่เรียกว่า NIMBY syndrome (not in my back yard) หมายถึง “**ต้องไม่ใช่บ้านฉัน**”
- ปัญหาการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์อีก (recycle) ที่ยังไม่เป็นระบบทำให้การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ยังทำได้ไม่เต็มที่ ปัญหาการจัดการขยะที่ไม่ครบวงจร ท้องถิ่นขาดความรู้ที่ถูกต้องในการบริหารจัดการ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการเก็บขนและกำจัดขยะไปโดยเปล่าประโยชน์

ในขยะมีอะไรบ้าง? มันคุ้มค่า...บอก

ในขยะที่มาจากชุมชน ไม่ว่าจะในเขตเทศบาล หรือ องค์การบริหารส่วนตำบล จะมีส่วนประกอบหลัก 4 ส่วน คือ

1. ขยะรีไซเคิล
2. ขยะอินทรีย์
3. ขยะพิษหรือขยะอันตราย
4. ขยะทั่วไปหรือขยะอื่นๆ

มังคุด...

จะมาร่วมมือแก้ไขปัญหามะพร้าว

ขยะที่เกิดขึ้นจากมือของเราๆ ท่านๆ แต่ละวันมีปริมาณไม่น้อยเลย แต่ละคนผลิตหรือทิ้งขยะเฉลี่ยวันละ 0.5-1 กิโลกรัม ทว่าขยะเหล่านั้นไปไหนกันหมด ก็เราทิ้งลงถังขยะเทศบาล/อบต. บ้าง ทิ้งกองไว้ข้างบ้านบ้าง หมายความว่าถ้าเราทิ้งขยะออกไปจากตัวได้ไม่ต้องเก็บไว้ในบ้านจะหมดปัญหาใช่หรือไม่? คำตอบ คือ ไม่ใช่แน่...

เพราะขยะที่เกิดขึ้นจะสร้างปัญหาไม่น้อย เช่น ต้องใช้พื้นที่ในการกำจัดโดยการฝังกลบค่อนข้างมาก ต้องใช้งบประมาณเข้ามาจัดการเป็นจำนวนเงินมหาศาล หากไม่มีใครมาเก็บให้ มาจัดการให้ ก็จะทำให้เกิดการเน่าเหม็นของขยะขึ้นมา

ไม่มีใครชอบแน่ๆ ไม่มีใครอยากเห็นภูเขาขยะกองมหึมาพร้อมกับฝูงแมลงวัน ที่ตอมซากเน่าเหม็นเหล่านั้น ชีก็ทั้งยังเป็นแหล่งเพาะฟักเชื้อโรคอีกด้วย แล้วเราจะทำอย่างไรล่ะ

ดังนั้น วิธีการที่สำคัญในการที่จะแก้ปัญหาขยะมูลฝอยดังกล่าวข้างต้นได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องดำเนินการอย่างครบวงจรตั้งแต่การลดขยะ ณ บ้านเรือน การเก็บขนอย่างถูกวิธี การคัดแยกขยะอย่างถูกต้อง การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ การจัดตั้งธนาคารขยะ การแปรรูป การหมักทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ และการกำจัดโดยการฝังกลบอย่างถูกวิธี ซึ่งหากดำเนินการได้อย่างครบวงจรจะสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ซึ่งจะส่งผลให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะลดลงด้วย

เดี่ยว “มังคุด” จะเล่าให้ฟัง เพื่อพวกเราทุกคนจะได้เรียนรู้ เข้าใจ ตระหนัก เกิดจิตสำนึกและเข้ามามีส่วนร่วมในการลด คัดแยกขยะ และใช้ประโยชน์จากขยะเหล่านั้น ร่วมกับ “มังคุด”

การลดปริมาณขยะ.....คือ การแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน

การแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน คือ การลดปริมาณขยะ ด้วยวิธีการหลักๆ 3 ประการ คือ

1. การ**เลี่ยน** (Reduce) คือการลดปริมาณขยะโดยไม่ก่อให้เกิดขยะโดยไม่จำเป็น เช่น

- ใช้ปิ่นโตแทนถุงพลาสติกหรือกล่องโฟม
- เลือกกินขนมที่ร้านดีกว่าหิ้วถุงขยะกลับบ้าน
- ใช้ตะกร้าจ่ายตลาดแทนการหิ้วถุงพลาสติกจำนวนมากๆไป
- ใช้สินค้าชนิดที่มีบรรจุภัณฑ์น้อย
- ใช้สินค้าชนิดเติม เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า

2. การ**ใช้ซ้ำ** (Reuse) คือ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำอีก เช่น

- ขวดแก้วที่เคยบรรจุกาแฟ เมื่อกาแฟหมดก็นำขวดไปล้างให้สะอาด ใส่น้ำตาลหรืออาหารแห้ง
- ใช้दानไฟฉายหรือแบตเตอรี่ชนิดชาร์ตได้
- ใช้ซองจดหมายที่ใช้แล้ว และยังมีสภาพดี มาใช้อีกครั้ง
- ใช้กระดาษทั้ง 2 หน้า
- นำบรรจุภัณฑ์มาใช้ซ้ำ เช่น กล่อง ถุงพลาสติก
- บริจาคเสื้อผ้าหรือสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว ให้ผู้อื่นไปใช้ประโยชน์ต่อ

3. การ**รีไซเคิล** (Recycle) เป็นการนำวัสดุที่ใช้แล้ว และสามารถแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ โดยกรรมวิธีต่างๆ ซึ่งการรีไซเคิล ควรจะเป็นวิธีสุดท้ายของการลดปริมาณขยะ หลังจากที่ได้พยายามเลี่ยงการก่อให้เกิดขยะ (reduce) และนำมาใช้ซ้ำแล้ว (reuse)

กิจกรรมแรกที่มั่งคุดแนะนำ คือ...จัดการของขายได้

กิจกรรมอย่างแรกที่ง่ายที่สุดในการคัดแยกขยะ
และใช้ประโยชน์ ที่แนะนำให้ชุมชน โรงเรียน สถาน
ประกอบการ และครัวเรือน คือ การจัดการของขายได้
ซึ่งก็คือ **ขยะรีไซเคิล** นั่นเอง

ขยะรีไซเคิล (Recycle)

ขยะรีไซเคิล คือ ขยะที่สามารถนำไปสู่กระบวนการ
แปรรูปเพื่อออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น การนำพลาสติกเก่าไปหลอมเป็นกาละมัง
ใบใหม่ หรือเป็นขยะที่ร้านรับซื้อของเก่าหรือรถซาเล้งจะมารับซื้อจากเรา ได้แก่ ขวด
พลาสติก เหล็ก ทองแดง ทองเหลือง สแตนเลส อะลูมิเนียม กระดาษ ยางใน
รถยนต์ เป็นต้น เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับขยะที่เราคิดว่าไม่มีค่าแล้ว และการคัด
แยกขยะเหล่านี้เพื่อนำไปจำหน่ายยังช่วยลดปริมาณขยะได้เป็นอย่างดี

พลาสติก ได้แก่ พลาสติกใสเหมือนแก้ว เช่น ขวดน้ำมัน ขวดน้ำดื่มบาง
ยี่ห้อ พลาสติกขุ่น เช่น ขวดน้ำโพลาริส ราคาอยู่ในช่วง 8 - 15 บาท/ก.ก.
พลาสติกทึบ เช่น ขวดยาสระผม ขวดน้ำยาซักผ้า ขวดโลชั่น ขวดแป้ง ถึง กาละมัง
จีน ราคาอยู่ในช่วง 3 - 6 บาท/ก.ก. ขึ้นอยู่กับชนิดของพลาสติก

กระดาษ ได้แก่ กระดาษสีขาวล้วน กระดาษสี กระดาษลัง หนังสือนพิมพ์
ราคาอยู่ในช่วง 1.50 - 5.00 บาท/ก.ก. ขึ้นอยู่กับชนิดของกระดาษ โดย
กระดาษที่นำไปย่อยแล้วผลิตออกมาใหม่ส่วนใหญ่จะผลิตออกมาเป็นลัง กล่อง
หรือกระดาษรีไซเคิลที่มีเนื้อค่อนข้างหยาบกว่ากระดาษจากต้นไม้

เศษแก้ว ได้แก่ เศษแก้วใสไม่มีสี เช่น ลิ้นชัก ลิ้นเหยว จะนำไปเข้าโรงหลอม
ออกมาเป็นขวดใหม่ ราคาอยู่ในช่วง 0.10 - 1 บาท/ก.ก. ขึ้นอยู่กับ
ชนิดของเศษแก้ว

การลด / แยกขยะ และใช้ประโยชน์

ขวดพร้อมล้าง ได้แก่ ขวดแบน ขวดกลม และขวดเบียร์ที่มาพร้อมกับถัง ราคาอยู่ในช่วง 3 - 20 บาท/ถัง ขึ้นอยู่กับชนิดของขวดโดยเฉพาะขวดเบียร์จะมีราคาค่อนข้างสูง เพราะบริษัทจะซื้อไปล้างเพื่อบรรจุใหม่

เหล็ก ได้แก่ เหล็กบาง เหล็กหนา ราคาอยู่ในช่วง 1.50 - 5 บาท/กก. ขึ้นอยู่กับชนิดของเหล็ก

ทองแดง ได้แก่ ทองแดงปอกและทองแดงเผา ราคาอยู่ในช่วง 85 - 90 บาท/กก. ขึ้นอยู่กับชนิดของทองแดง

อะลูมิเนียม ได้แก่ อะลูมิเนียมบาง อะลูมิเนียมหนา กระจังอะลูมิเนียม เช่น กระจังเบียร์ น้ำอัดลม ราคาอยู่ในช่วง 25 - 45 บาท/กก. ขึ้นอยู่กับชนิดของอะลูมิเนียม

แบตเตอรี่ ได้แก่ แบตเตอรี่ดำ และแบตเตอรี่ขาว ราคาอยู่ในช่วง 3.5 - 6 บาท/กก. ขึ้นอยู่กับชนิดของแบตเตอรี่

สแตนเลส ราคาอยู่ในช่วง 10 - 40 บาท/กก.

สังกะสี เช่น กระจัง บับ ราคาอยู่ในช่วง 1 - 1.50 บาท/กก.

ยางในรถยนต์ ราคาอยู่ในช่วง 4 - 5 บาท/กก.

น้ำมันเครื่องเก่า ราคาอยู่ในช่วง 3 - 3.50 บาท/กก.

ทองพิวซี ราคาอยู่ในช่วง 8 - 9 บาท/กก.

กระสอบ ราคา 1 บาท/ใบ

จะเห็นได้ว่าราคาของขยะที่เราคัดแยกนั้นจะแตกต่างกันไปตามชนิดของวัสดุ ดังนั้นหากมีการคัดแยกอย่างละเอียดเราก็จะขายได้ราคามากกว่าเก็บปะปนกัน ยกตัวอย่างเช่น พลาสติก หากเราเก็บพลาสติกรวม 1 กิโลกรัม รวมกับขวดน้ำโพราริส 1 กิโลกรัมไว้ในถุงเดียวกันจะขายได้ในราคาพลาสติกรวมคือ 3 บาท/กก. ได้เงินเพียง 6 บาท แต่ถ้าเราแยกจะขายได้เงิน 11 บาท อย่างไรก็ตามที่ราคาของเก่าที่ร้านรับซื้อ จะมีความแตกต่างกันไป เช่นเดียวกับการรับซื้อของ

อื่นๆ ที่ต้องดูความต้องการของตลาดเหมือนกับราคาขายพารา ซึ่งก็มีช่วงราคาขึ้นๆ ลงๆ ตามราคาของตลาดโลก แต่ละร้านที่รับซื้อก็จะให้ราคาแตกต่างกันไป ความหลากหลายของชนิดวัสดุที่รับซื้อก็เช่นกันอาจจะไม่เหมือนกัน เช่น น้ำมันเครื่องเก่า บางร้านก็รับซื้อด้วย เป็นต้น

นอกจากนี้วัสดุบางอย่างที่เราไม่คิดว่าจะมีการรับซื้อกันในบางพื้นที่กลับมีการรับซื้อ เช่น เศษผ้า ขี้พริกขี้หนูที่เป็นอะลูมิเนียม ขวดกระทิงแดง เศษไม้ ถังน้ำมันเก่าขนาด 200 ลิตร เป็นต้น

คราวนี้เราลองมาทำการบันทึกลงดูซิว่าถ้าเราทิ้งขยะรีไซเคิลไปโดยเปล่าประโยชน์เราจะต้องสูญเสียเงินเท่าไร โดยการคัดแยกขยะแล้วประมาณกับราคาที่สามารถได้ตามตัวอย่างตารางบันทึกของมังคุดนี้

จ/ต/ป	ชนิดของขยะ	ปริมาณ (กิโลกรัม)	มูลค่าที่จำหน่ายได้(บาท)
1/11/47	พลาสติกใส	0.5	4
	พลาสติกรวม	0.3	1
	กระดาษหนังสือพิมพ์	3	10.5
15/11/47	กระดาษหนังสือพิมพ์	2	7
	กระดาษลัง	3	10.5
30/11/47	กระดาษหนังสือพิมพ์	2	7
	พลาสติกรวม	0.5	1.5
	กระป๋องอะลูมิเนียม	0.3	10.5
	รวม		52

จะเห็นได้ว่ามังคุดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะรีไซเคิลได้ประมาณเดือนละ 52 บาท แต่ถ้าในบ้านเราอาศัยกันหลายคน ปริมาณขยะก็จะมากกว่านี้ อาจจะได้เดือนละ 100 – 200 บาท พอจ่ายค่าน้ำค่าไฟเลย

รูปแบบการจัดการขยะรีไซเคิล (Recycle)

รูปแบบในการจัดการของขยะได้หรือขยะรีไซเคิล เป็นรูปแบบที่มีอยู่แล้ว โดยการรวบรวมของขยะได้ให้มีปริมาณมากพอที่จะให้เอกชน (ร้านรับซื้อของเก่า) หรือชาเลนจ์ เข้ามารับซื้อถึงชุมชน ซึ่งรูปแบบต่างๆ ในการรวบรวม มีดังนี้

- **ธนาคารขยะ** ซึ่งอาจเปิดทำการสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง หรือทุกวันเสาร์-อาทิตย์ หรือตามความเหมาะสม
- **ตลาดนัดขยะ**
- **แต่ละครัวเรือนเก็บรวบรวม** และขายตรงให้กับ ชาเลนจ์ ที่มารับการรับซื้อจากแต่ละบ้าน เป็นประจำ

ในการจะเลือกใช้รูปแบบใด อยู่ในดุลยพินิจของชุมชน โรงเรียน หรือ สถานประกอบการ จะเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพและสังคมของคน

เทคนิคในการจัดการของขยะได้

เทคนิคในการจัดการของขยะได้ คือ การประสานกับเอกชน (ร้านรับซื้อของเก่า) การเข้าร่วมของร้านรับซื้อของเก่าอย่างจริงจัง จำเป็นต่อการตลาดของขยะรีไซเคิล ซึ่งภาครัฐไม่สามารถดำเนินการได้ วิธีที่ดีที่สุด คือ ต้องให้ร้านรับซื้อของเก่ามีส่วนร่วมให้มากที่สุด ตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ครั้งแรก โดยร้านรับซื้อของเก่าสามารถให้ข้อมูลที่จำเป็นกับครัวเรือนได้โดยง่าย เช่น เรื่องของสิ่งของ

และราคา รวมถึงความรู้ในการจัดเตรียมวัสดุและการคัดแยกของขยะได้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อมูลค่าที่เพิ่มขึ้น ร้านรับซื้อของเก่ายังสามารถให้ข้อมูลราคาจริงของขยะรีไซเคิลได้อย่างสม่ำเสมอด้วย

ธนาคารขยะ : แหล่งเงินออมของชุมชน

ธนาคารขยะเป็นการส่งเสริมการคัดแยกขยะ ที่เริ่มต้นจากเยาวชนและชุมชน โดยการนำขยะรีไซเคิลมาฝาก แล้วเจ้าหน้าที่ธนาคารทำการคัดแยก ซึ่งน้ำหนัก และคำนวณเป็นจำนวนเงิน จากนั้นบันทึกลงสมุดคู่ฝาก โดยใช้ราคาจากร้านรับซื้อของเก่าเป็นเกณฑ์

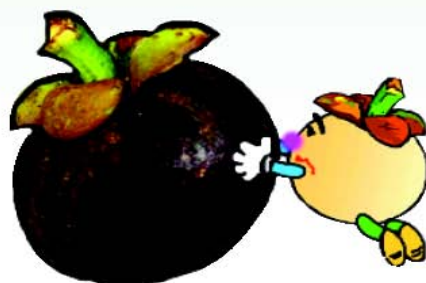

• กว่าจะมาเป็นธนาคารขยะรีไซเคิล

- รณรงค์การคัดแยกขยะรีไซเคิลในครัวเรือน
- แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ธนาคาร ประกอบด้วย ผู้จัดการธนาคาร เจ้าหน้าที่ฝาก-ถอน เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่ชั่งน้ำหนักและคัดแยก เจ้าหน้าที่สรุปบัญชี โดยมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานธนาคารขยะ เพื่อตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินงานด้วย

• สมาชิกธนาคารต้องทำอะไร

- คัดแยกขยะรีไซเคิล ได้แก่ กระดาษ แก้ว พลาสติก และโลหะ/อลูมิเนียม
- เปิดบัญชีธนาคารขยะ (กรณีไม่มีบัญชี)
- เชียนใบนำฝาก
- ชั่งน้ำหนักขยะรีไซเคิล เจ้าหน้าที่บันทึกในใบนำฝาก

- เจ้าหน้าที่คำนวณเงินฝากเทียบกับราคาตกลงจากร้านรับซื้อของเก่า
- เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลการฝากในบัญชีของผู้ฝากและในทะเบียนของธนาคาร

● **กลยุทธ์ดึงดูดลูกค้า**

- จัดทำข้อมูลราคาตกลงของขยะรีไซเคิลจากร้านรับซื้อของเก่าให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- จัดนิทรรศการให้ความรู้แก่ประชาชนในการคัดแยกขยะรีไซเคิล
- รณรงค์สร้างจิตสำนึกการคัดแยกขยะ
- มีแรงจูงใจสำหรับลูกค้าที่มีขยะเงินฝากสูงที่สุดหรือมีการฝากอย่างสม่ำเสมอ

กิจกรรมที่สอง ที่มิ่งคุณแนะนำ คือ... การทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์

กิจกรรมที่สองที่มิ่งคุณจะแนะนำ เข้าสู่ชุมชน โรงเรียน วัด หรือสถานประกอบการต่างๆ คือ การแยกขยะอินทรีย์ เพื่อทำปุ๋ยหมัก หรือ ทำน้ำหมักชีวภาพ

ขยะอินทรีย์

ขยะอินทรีย์หรือที่เราเรียกว่าขยะเปียกนั้นเอง เป็นขยะที่ประกอบด้วยซากพืช ซากสัตว์ เศษอาหาร เปลือกผลไม้บางอย่างเปลือกของมุงคุดนี้ ไข่...รวมทั้งกิ่งไม้ หญ้าแห้ง ซึ่งสามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ โดยทั่วไปแล้วเรามักจะไม่ใส่ใจกับขยะประเภทนี้เพราะเป็นขยะที่ควรกำจัดทิ้งให้เร็วที่สุด ก่อนที่จะส่งกลิ่นเน่าเหม็นรบกวน แต่ในทางกลับกันปัจจุบันนี้ขยะประเภทนี้กลับได้รับความสนใจมากขึ้น เนื่องจากเป็นขยะที่สามารถลดปริมาณได้เกือบครึ่งหนึ่ง ขยะประเภทนี้สร้างคุณค่าให้แก่เราและทุกท่านสามารถทำได้โดยวิธีการเหล่านี้

การทำปุ๋ยหมัก

เป็นเรื่องง่ายที่ท่านสามารถทำปุ๋ยหมักได้ใช้ในครัวเรือนได้ เพราะอุปกรณ์ที่ใช้ก็มีเพียงถังที่มีรูระบายอากาศรอบด้านเพียงใบเดียวกับวัสดุคิบก็คือเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทานอาหารนั่นเอง โดยขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักเริ่มจากนำคิบใส่ถังประมาณ 1 ใน 4 ส่วนของถัง

จากนั้นเพื่อให้จุลินทรีย์ที่มีอยู่ในคิบตามธรรมชาติช่วยย่อยสลายเศษอาหารเหล่านั้น จึงนำเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทานอาหารในแต่ละมื้อ แม้แต่เศษอาหารบางอย่างที่เราคิดว่าไม่สามารถทำประโยชน์อะไรได้ เช่น กระชุกไก่ เป็ดอกไข่ ก็ยังใช้เป็นวัสดุคิบในการทำปุ๋ยหมักได้

นอกเหนือจากเศษอาหารในแต่ละมื้อแล้ว ยังมีเศษวัชพืชข้างบ้าน เศษหญ้า ใบไม้ ก็สามารถนำมารวมกันแล้วใส่ถังได้ วัสดุคิบทั้งหมดที่เราเตรียมมาใส่ลงในถังทิ้งไว้หลังบ้านกลางแจ้งก็ได้ หมั่นพลิกกลับหรือคดลูกเคล้าให้เศษวัสดุเหล่านั้นได้รับอากาศทั่วถึงเพียงสัปดาห์ละครั้งทิ้งไว้ 1-2 เดือน ท่านก็จะได้ปุ๋ยหมักที่มีเนื้อร่วนซุย คล้ายดินสีน้ำตาลเข้มจนถึงสีดำ เป็นสุดยอดของสารอาหารสำหรับต้นไม้ในบ้านท่าน

หากท่านไม่มีถัง ก็ไม่จำเป็นต้องสิ้นเปลืองไปซื้อเพียงแต่ให้ท่านเทกองขยะอินทรีย์รวมกันในที่ที่มีน้ำท่วมขัง จากนั้นให้คดลูกเคล้ากับคิบเหมือนกับวิธีการข้างต้นแล้วจึงใช้วัชพืชคลุมไว้ เพียงแต่ระวังสัตว์เลื้อยมาคุ้ยเขี่ย และอย่าลืมพลิกกลับเศษขยะและวัชพืชอย่างสม่ำเสมอ

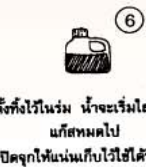
ประโยชน์ของปุ๋ยหมักจากธรรมชาตินั้นช่วยให้โครงสร้างของดินที่เราใส่ปุ๋ยดีขึ้น ดินร่วนซุย มีการซึมน้ำและการซึมผ่านของน้ำที่ดี ดินมีช่องว่างระบายอากาศ และรากพืชก็สามารถแพร่กระจายได้ดีจึงดูดซึมแร่ธาตุที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตได้ดียิ่งขึ้น และก็จะทำให้โครงสร้างของดินเสียไป ดินเกิดความแข็งกระด้าง ช่องว่างในดินลดลง ปุ๋ยหมักที่เราทำขึ้นเองจึงเหมาะสมอย่างยิ่งต่อแปลงผักสวนครัวและไม้ดอกไม้ประดับรอบๆ บ้าน

การทำน้ำหมักชีวภาพ

น้ำหมักชีวภาพ หรือที่บางท่านเรียกว่า น้ำสกัดชีวภาพ เป็นของเหลวสีน้ำตาลที่ได้จากการหมักพืชชอบน้ำ เช่น ผัก ผลไม้ ด้วยน้ำตาลในสภาพที่ไร้อากาศ โดยเริ่มจากการเตรียม อุปกรณ์และวัสดุต่างๆ ดังนี้

1. ถังที่มีฝาปิดมิดชิด 1 ใบ ขนาดบรรจุตามความเหมาะสม

2. ของหนัก เช่น ก้อนอิฐหรือหิน 1-2 ก้อน พอดีกับขนาดถัง

3. น้ำตาลทรายไม่ฟอกสี หรือน้ำตาลทรายแดง เหตุผลที่ต้องเลือก น้ำตาลทรายไม่ฟอกสี ก็เพื่อไม่ให้สารเคมีที่ตกค้างในน้ำตาลทำลายจุลินทรีย์ที่เราใช้หมัก หรือจะใช้กากน้ำตาลก็จะดียิ่งขึ้น โดยน้ำตาลนี้จะทำหน้าที่เป็นอาหารของจุลินทรีย์ที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในการหมัก

4. พืชชอบน้ำ คือ พืชที่มีความชุ่มน้ำในตัว เช่น เปลือกแตงโม เปลือกสับปะรด แตงกวา ส้ม ส้มโอ มะละกอ กัลฉวย และพืชผักสวนครัวต่างๆ ที่เหลือจากการเตรียมประกอบอาหาร เช่น ก้านผักบุ้ง ก้านคะน้า เปลือกฟัก เป็นต้น

ประโยชน์ของน้ำหมักชีวภาพ

ใช้รดต้นไม้ โดยการผสมกับน้ำในอัตราส่วนของน้ำหมัก 1 ส่วนต่อน้ำ 500 - 1,000 ส่วน จะส่งผลให้ต้นไม้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว สารอินทรีย์บางชนิดที่จุลินทรีย์ในน้ำหมักสร้างขึ้น จะเป็นสารเพิ่มความต้านทานต่อโรคและแมลงของพืช หากรดน้ำหมักบนดินจะเพิ่มการย่อยสลายของปุ๋ยทำให้พืชสามารถดูดซึมอาหารจากปุ๋ยหมักได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งควรฉีดพ่นอย่างสม่ำเสมอ ในตอนเช้าหรือหลังจากฝนตกจะได้ผลดียิ่งขึ้น

- ใช้แก้ปัญหาส้วมตันหรือท่อระบายน้ำตัน โดยเทใส่ส้วมหรือท่อน้ำแล้วปิดทิ้งไว้ประมาณ 3 - 5 วัน
 - ใช้แก้ปัญหาหน้าเน่าเสีย โดยจุลินทรีย์จะไปฆ่าแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นจากน้ำเน่าเสีย น้ำขัง หรือน้ำทิ้งจากการเลี้ยงสัตว์ เช่น ฟาร์มหมู เป็นต้น
 - ใช้ขจัดคราบไขมันได้เป็นอย่างดี สามารถใช้แทนผงซักฟอกได้
 - ใช้ในการชำระล้างคราบสกปรกตามบ้านเรือนได้
- น้ำหมักชีวภาพที่ได้นี้จะไม่มีกลิ่นเหม็นเพราะเราเลือกใช้วัตถุดิบที่ไม่มีการเน่าเปื่อย สีและกลิ่นจะคล้ายไวน์ที่เราดื่ม เพียงแต่ในขั้นตอนการหมักจะต้องสะอาด ปิดฝาปิดชิดกันแมลงวันเข้าไปใช้แค่นี้เราก็จะได้น้ำหมักที่มีประสิทธิภาพไว้ใช้คู่ครัวเรือนแล้ว ส่วนกากที่เหลือจากการหมักก็สามารถนำไปทำปุ๋ยหมักต่อไป

วันนี้...มีงูคุด..
ลดและแยกขยะแล้ว

คุณเชื่อหรือไม่ ?

ทุกวันนี้ มีงูคุดนำเฉพาะขยะอื่นๆ
มาทิ้งในถังเทศบาลเดือนละครั้งเท่านั้น
เพราะมีงูคุดเริ่มต้นลดการผลิตขยะ
และแยกขยะรีไซเคิล และขยะอินทรีย์
กลับมาใช้ประโยชน์หมด

มีงูคุด...ตั้งใจที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการขยะ
และสร้างสรรค์ชุมชนให้น่าอยู่

แล้วท่านล่ะ...เริ่มต้นหรือยัง?

วันนี้...คุณลด และแยกขยะหรือยัง?

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม